

Kwaliteitsteam Afsluitdijk

Aan: Regionale Stuurgroep De Nieuwe Afsluitdijk,
Dhr. K. Kielstra (voorzitter)

Onderwerp: Inpassing brede sluis Kornwerderzand

Status: Advies

Nummer: 010

Datum: 2 september 2015

Correspondentie: Maaïke Rimmelzwaan, secretaris
(maaïke.rimmelzwaan@infram.nl)

Geachte heer Kielstra,

Op 20 augustus jl. heeft Jan Doornbos, projectleider van DNA, het belang én de varianten die worden onderzocht voor de Brede Sluis aan het Kwaliteitsteam Afsluitdijk toegelicht. Tevens heeft het Kwaliteitsteam de notitie Reikwijdte en Detailniveau Sluis Kornwerderzand bestudeerd. Het Kwaliteitsteam licht graag zijn visie op de varianten op Kornwerderzand toe, met name in relatie tot de cultuurhistorische waarde van de huidige sluisen.

Het Kwaliteitsteam is – met u – van mening dat de bouw van een brede sluis op Kornwerderzand zorgvuldig ingepast dient te worden. U schetst alleen ruimtelijke varianten waarin de bestaande sluisen worden gerespecteerd. Deze nadruk op het erfgoed van de sluisen leidt in onze ogen tot rommelige, disfunctionele configuraties:

- Bij de variant van de brede sluis ten westen van de huidige sluisen ontstaat een te vol programma en komen de kazematten in de verdrinking.
- Bij de variant met behoud van de oostelijke wand van de oude sluis lijkt gedeeltelijke sloop niet tot een meerwaarde te leiden, ook gezien alle technische belemmeringen.
- Gezien de hoge onderhoudskosten en de weinig kansrijke exploitatie van de huidige sluisen ligt verval op de loer.

Het Kwaliteitsteam ziet de sluisen als utilitaire waterkundige bouwwerken die in overeenstemming met hun vorm en constructie gebruikt moeten worden. Natuurlijk is het van belang om ook verouderde (lege) sluisen te tonen aan het publiek en een nationale selectie daarvan als erfgoed te behouden. Echter de dynamiek op deze plaats is zo groot en de maatschappelijke kosten van duurzame bescherming lijken hier zo sterk te domineren over de baten, dat het ‘erfgoed’ argument in deze context ondergeschikt moet zijn. Daarmee is het Kwaliteitsteam van mening dat een sluis vervangen moet kunnen worden naar de maatstaven van deze tijd. In de onderhavige situatie betekent dit dat de kazematten de ruimte en de exposure krijgen die ze hier verdienen.

Het Kwaliteitsteam wil het projectteam aanmoedigen om in de uitwerking van de brede sluis op Kornwerderzand de inpassing ten opzichte van de huidige sluisen te heroverwegen en een integraal ruimtelijk voorstel te maken, waarbij sloop van de huidige sluisen tot de mogelijkheden behoort. Het Kwaliteitsteam ziet liever een goed ontwerp waarin nieuwe ruimtelijke kwaliteit wordt gecreëerd dan een niet optimale oplossing met het geforceerd behouden van monumentale sluiskolken die geen functie meer hebben.

Hoogachtend en met een hartelijke groet,

Namens het voltallige Kwaliteitsteam Afsluitdijk,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Eric Luiten', with a long, sweeping underline that extends to the right.

Prof. ir. Eric Luiten
Voorzitter Kwaliteitsteam Afsluitdijk

Het Kwaliteitsteam Afsluitdijk heeft tot taak de Bestuurlijke Stuurgroep Afsluitdijk gevraagd en ongevraagd te adviseren over aspecten van ruimtelijke kwaliteit bij de voorbereiding, aanbesteding en uitvoering van maatregelen aan of in de nabijheid van de dijk. Het Kwaliteitsteam is ingesteld door de Bestuurlijke Stuurgroep en bestaat uit de volgende onafhankelijke deskundigen: Eric Luiten (voorzitter), Tjalle de Haan, Marinke Steenhuis, Hubert-Jan Henket, Yoram Krozer en Joop Schaminée.